

Näyttötutkinnon perusteet

**JALKINEALAN
AMMATTITUTKINTO
2004**

© Opetushallitus 2005

Taitto: Layout Studio Oy/Marke Eteläaho

ISBN 952-13-2316-7 (nid.)

ISBN 952-13-2317-5 (pdf)

Editat Prima Oy, Helsinki 2005

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

DNO 38/011/2004

MÄÄRÄYS **Velvoittavana
noudatettava**

PÄIVÄMÄÄRÄ 10.12.2004

Voimassaoloaika 1.1.2005 alkaen toistaiseksi

Säännökset joihin toimivalta
määräyksen antamiseen perustuu

L 631/1998 13 § 2 mom

A 812/1998 1 § 1 mom

Kumoo määräyksen nro 131/011/1995

Muuttaa määräystä nro

JALKINEALAN AMMATTITUTKINNON PERUSTEET

Opetushallituksen johtokunta on päättänyt jalkinealan ammattitutkinnon perusteista, joita on noudatettava 1.1.2005 lukien toistaiseksi.

Tutkintoon tai sen osaan valmistavan koulutuksen järjestäjän on laadittava ja hyväksyttävä koulutusta varten opetussuunnitelma noudattaen, mitä näissä tutkinnon perusteissa on määrätty. Ammattitaidon näytöt on järjestettävä osana valmistavaa koulutusta.

Tutkintotoimikunta, tutkinnon järjestäjä ja koulutuksen järjestäjä eivät voi jättää noudattamatta tutkinnon perusteita tai poiketa niistä.

Todistuksiin merkittävistä tiedoista ja todistusmalleista sekä henkilökohtaisten opiskeluohjelmien laatimisen perusteista määrätään erikseen.

Pääjohtaja

Kirsi Lindroos

Opetusneuvos

Annamaija Aro

SISÄLLYSLUETTELO

1	Luku	
	NÄYTTÖTUTKINTOJEN TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET	7
	1 § Näyttötutkinnot	7
	2 § Näyttötutkintoihin valmistava koulutus.....	7
	3 § Ammattitaidon osoittamistapojen ja tutkintosuoritusten arvioinnin yleiset perusteet	8
2	Luku	
	JALKINEALAN AMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN	9
	1 § Tutkinnon osat	9
3	Luku	
	JALKINEALAN AMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET	10
	1 § Ammattitaitovaatimukset.....	10
	2 § Tuotesuunnittelu	11
	3 § Leikkuu	12
	4 § Päällisen valmistus ja korjaus	12
	5 § Lestitys tai päällisen muokkaus	13
	6 § Pohjaus- ja korkotyöt.....	14
	7 § Viimeistely.....	15
	8 § Komponenttien valmistus.....	15
	9 § Kunnossapito.....	16
	10 § Apuvälineiden valmistus	17
	11 § Tuotannon suunnittelu	18
	12 § Materiaalitoiminnot.....	19
	13 § Asiakaspalvelu.....	19
	14 § Yrittäjyys	20
	15 § Erikoistyöt.....	20
	16 § Ammattitaidon osoittamistavat pykälissä 2 – 15	21

1 Luku

NÄYTTÖTUTKINTOJEN TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET

1 § Näyttötutkinnot

Näyttötutkinnot ovat ammattitaidon hankkimistavasta riippumattomia. Koulutuksessa, työelämässä ja harrastuksissa hankittua osaamista voidaan hyödyntää tutkinnoissa vaaditun ammattitaidon näytöissä.

Näyttötutkinnot ovat rakenteeltaan modulaarisia. Ne muodostuvat työelämästä ja sen kehittymistarpeista johdetuista tehtäväkokonaisuuksista, joille on ominaista toiminnallisen ja tiedollisen perustan yhteisyys, ammattitaidon monipuolisuus sekä työprosessin ja sen tulosten yhdentyminen. Tutkinnon osa muodostaa ammattipätevyuden osa-alueen, joka voidaan erottaa luonnollisesta työprosessista itsenäiseksi ja arvioitavaksi kokonaisuudeksi. Näytöt järjestetään ja suoritetaan joustavasti tutkinnon osa kerrallaan. Koko tutkinnon sijasta tavoitteena voi olla myös tietyn tai tiettyjen tutkinnon osien suorittaminen.

Ammattitaitovaatimusten kuvauksen perustana on pätevyystyyppitys, jonka katsotaan parhaiten soveltuvan ammattialalle. Kuvauksessa keskitytään ammatin ydintointojen vaatimuksiin, toimintaprosessien hallintaan ja laaja-alaiseen ammattikäytäntöön. Vaatimukset kattavat myös työelämässä tarvittavan kielitaidon ja sosiaaliset valmiudet.

2 § Näyttötutkintoihin valmistava koulutus

Näyttötutkintoihin osallistumiselle ei muodollisesti voida asettaa koulutukseen osallistumista koskevia ennakoehjoja. Pääsääntöisesti tutkinnot suoritetaan kuitenkin erilaisen valmistavan koulutuksen yhteydessä.

Valmistavan koulutuksen järjestäjän tulee vahvistaa opetussuunnitelma tutkintojen perusteiden mukaisesti. Koulutus ja siihen sisältyvät näytöt on jäsennettävä tutkinnon osien mukaisesti. Koulutuksen järjestäjän velvollisuutena on järjestää näytöt osana valmistavaa koulutusta. Opiskelijan velvollisuutena on osallistua näytöihin osana opintojaan.

Ammatillisena peruskoulutuksena suoritettavaan perustutkintoon sisältyvät yhteiset opinnot eivät ole pakollisia koulutuksessa, joka valmistaa näyttötutkintona suoritettavaan perustutkintoon. Niiden tavoitteet tulee ottaa kuitenkin soveltuvin osin huomioon opetussuunnitelmassa ja opetuksen järjestämisessä.

3 § Ammattitaidon osoittamistapojen ja tutkintasuoritusten arvioinnin yleiset perusteet

---

Näyttöjen arviointi edellyttää järjestelmällistä aineiston keräämistä, päätöksentekoa ja dokumentointia tutkinnon suorittajan ammatillisista ja työtoimintavalmiuksista suhteessa tutkinnon perusteissa määriteltyihin ammattitaitovaatimuksiin ja arviointikriteereihin. Arvioinnin painopisteen tulee olla tekemisessä ja työssä toimimisessa. Taito tai osaaminen on arvioitava pääsääntöisesti suoraan vastaavasta työtoiminnasta.

Näyttöympäristön tulee olla todellinen tai mahdollisimman realistinen. Arvioinnissa tulee käyttää monipuolisesti erilaisia ja ensisijaisesti laadullisia arviointimenetelmiä, kuten havainnointia, haastatteluja, kyselyjä, aikaisempia dokumentoituja näyttöjä sekä itse- ja ryhmäarviointia. Näytöt tulee järjestää tutkinnon osittain siten, että niissä voidaan arvioida ammatinhallinnan kannalta keskeisten tavoitteiden saavuttamista.

Arvioinnin kohteilla ilmaistaan osaamisen alueet, joihin arvioinnissa kiinnitetään erityisesti huomiota. Huomio tulee kiinnittää ydintaitoihin, työn perustana olevan tiedon hallintaan, työmenetelmien, työvälineiden ja materiaalien hallintaan sekä työprosessin hallintaan. Sekä arvioinnin kohteet että kriteerit johdetaan vastaavan tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksista. Arvioinnin kohteisiin perustuvat arviointikriteerit kuvaavat ja täsmentävät eritasoisia suorituksia. Kriteereillä ilmaistaan kynnykset, joiden avulla erotellaan eritasoiset suoritukset.

2 Luku

JALKINEALAN AMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN

1 § Tutkinnon osat

Jalkine- ja suutarikisällin tutkinto muodostuu seuraavasti:

Tutkinnon suorittaja valitsee yhden kolmesta suuntautumisalasta:

- Jalkineen korjaus (suutarikisälli)
- Jalkineiden teollinen valmistus (jalkinekisälli)
- Jalkineiden käsityömäinen valmistus (jalkinekisälli)

Kukin suuntautumisala sisältää 14 tutkinnon osaa. Tutkinnon osien nimet ovat kaikissa suuntautumisalaloissa samat, mutta sisällön painotus vaihtelee valitun suuntautumisalalan mukaan siten, kuin kunkin tutkinnon osan arvioinnin kohteissa ja kriteereissä on esitetty.

Tutkintoon vaaditaan neljän (4) tutkinnon osan hyväksytyt suorittaminen.

Tutkinnon osat ovat:

- Tuotesuunnittelu
- Leikkuu
- Päällisten valmistus ja korjaus
- Lestitys tai päällisen muokkaus
- Pohjaus- ja korkotyöt
- Viimeistely
- Komponenttien valmistus
- Kunnossapito
- Apuvälineiden valmistus
- Tuotannon suunnittelu
- Materiaalitoiminnot
- Asiakaspalvelu
- Yrittäjyys
- Erikoistyöt. Erikoistyö voi sisältää lähes minkä hyvänsä erikoistyön, kunhan se on sidoksissa jalkinealaan.

Tutkinnon suuntautumisala merkitään tutkintotodistukseen seuraavasti:

SUUTARIKISÄLLI, jalkinekorjaus
JALKINEKISÄLLI, jalkineiden teollinen valmistus
JALKINEKISÄLLI, jalkineiden käsityömäinen valmistus

3 Luku

JALKINEALAN AMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET

1 § Ammattitaitovaatimukset

---

a) Tutkinnon osille yhteiset sekä suuntautumisalakohdaiset ammattitaitovaatimukset

JALKINE- JA SUUTARIKISÄLLIN PERUSAMMATTITAITOTASO

Tutkintoon osallistuva osaa jalkineiden valmistuksen historiaa ja jalkinetuotannon eri menetelmiä.

Hän tuntee jalkineiden valmistuksessa yleisesti käytettävät materiaalit ja osaa jalkineiden eri kokonumerointijärjestelmät. Hän tuntee jalan anatomian perusteet sekä tietää erilaisten jalkineiden vaikutuksen jalan toimivuuteen. Hän osaa jalkineiden yleiset huolto- ja korjaustoimenpiteet.

SUUNTAUTUMISALAN MUKAINEN PERUSAMMATTITAITOTASO

* JALKINEKORJAUS

Tutkinnon osan suorittaja osaa jalkineiden ja muiden nahkatuotteiden yleisimmät korjausmenetelmät ja kenkärakenteet ja pystyy tekemään niihin muutoksia. Hän osaa kaavoituksen ja jalkineiden mitoituksen perusteet ja pystyy hyödyntämään tätä tietoa jalkineiden korjaustoimenpiteissä. Tutkinnon osan suorittaja osaa laatia korjaussuunnitelman korjattavasta tuotteesta ja esittää sen asiakkaalle. Tutkinnon osan suorittaja osaa valita, käsitellä ja työstää oikein kussakin korjaustyössä käytettävät materiaalit. Korjaustyössään hän pyrkii laadukkaaseen lopputulokseen, jossa valitut materiaalit, mittasuhteet ja rakenne muodostavat tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden. Hän huolehtii koneista ja työvälineistä sekä työympäristönsä järjestyksestä. Tutkinnon osan suorittaja osaa suunnitella ajankäyttöään, ja hän hallitsee korjaustöidensä hinnoittelun.

* JALKINEIDEN TEOLLINEN VALMISTUS

Tutkinnon osan suorittaja osaa keskeisimmät teollisen jalkinevalmistusprosessin työvaiheet ja menetelmät. Hän tuntee jalkineiden teollisessa valmistuksessa käytettävät yleisimmät koneet ja laitteet.

Tutkinnon osan suorittaja osaa kaavoituksen ja jalkineiden mitoituksen perusteet ja tietää teollisessa valmistuksessa yleisesti käytetyt raaka-aineet ja materiaalit. Tutkinnon osan suorittaja toimii työssään kustannustehokkaasti, ja hän osaa toimia yhteistyössä työyhteisön muiden jäsenten kanssa.

* JALKINEIDEN KÄSITYÖMÄINEN VALMISTUS

Tutkinnon osan suorittaja osaa keskeisimmät käsityömaisen jalkinevalmistusprosessin työvaiheet ja menetelmät. Hän tietää valmistuksessa käytettävät työkalut ja laitteet. Tutkinnon osan suorittaja osaa kaavoituksen ja jalkineiden mitoituksen perusteet ja tietää käsityömaisesä valmistuksessa yleisesti käytetyt raaka-aineet ja materiaalit. Tutkinnon osan suorittaja toimii työssään kustannustehokkaasti, hän tietää valmistamiensa tuotteiden kustannustekijät ja hallitsee valmistamiensa tuotteiden hinnoittelun.

2 § Tuotesuunnittelu

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

	Jalkinekorjaus	Jalkineiden teollinen valmistus	Jalkineiden käsityömainen valmistus
Tuote-suunnittelu	Tutkinnon osan suorittaja <ul style="list-style-type: none"> osaa jalkineen mitoituksen ja kaavoituksen perusteet tuntee eri kenkä-rakenteet ja tietää eri rakenteiden erityispiirteiden vaikutuksen korjaustoimintaan osaa ottaa asiakkaan toivomukset huomioon korjaussuunnitelmassa.	Tutkinnon osan suorittaja <ul style="list-style-type: none"> osaa kaavoittaa ja sarjoa mallin teollista valmistamista varten tuntee yleisimmät tuotesuunnittelun työtavat ja tietää niiden merkityksen osana valmistusprosessia osaa ottaa asiakkaan toivomukset huomioon tuotesuunnittelussa.	Tutkinnon osan suorittaja <ul style="list-style-type: none"> osaa kaavoittaa ja sarjoa mallin käsityömaisesä valmistamista varten tuntee yleisimmät tuotesuunnittelun työmenetelmät ja tietää niiden vaikutuksen käsityömaisesä valmistuksessa osaa ottaa asiakkaan toivomukset huomioon tuotesuunnittelussa.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

	Jalkinekorjaus	Jalkineiden teollinen valmistus	Jalkineiden käsityömainen valmistus
Leikkuu	<p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> osaa jalkineiden leikkuun asettelun ja perusleikkuutavat tuntee leikkuussa käytettävät työtavat ja tietää leikkuun vaatimukset valmiin jalkineen kannalta. 	<p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> osaa jalkineiden leikkuun asettelun ja perusleikkuutavat tuntee teollisessa leikkuussa eri materiaaleille käytettävät työtavat ja tietää leikkuun vaatimukset valmiin tuotteen kannalta. 	<p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> osaa jalkineiden leikkuun asettelun ja perusleikkuutavat tuntee käsityömaisessä leikkuussa käytettävät työtavat ja tietää leikkuun vaatimukset valmiin tuotteen kannalta.

4 § Päällisen valmistus ja korjaus

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

	Jalkinekorjaus	Jalkineiden teollinen valmistus	Jalkineiden käsityömainen valmistus
Päällisen valmistus ja korjaus	<p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> osaa yleisimmät päällisen korjauksessa tarvittavat työvaiheet tuntee päällisen korjauksessa tarvittavat laitteet ja materiaalit ja tietää miten päällisen korjaus vaikuttaa valmiiseen jalkineeseen. 	<p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> osaa valmistaa teollisia päällisen valmistustapoja käyttäen päällisen työohjeiden mukaisesti tuntee päällisen valmistuksessa tarvittavat laitteet ja materiaalit ja tietää miten päällisen valmistus vaikuttaa valmiiseen jalkineeseen. 	<p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> osaa valmistaa päällisen käsityömaisia valmistustapoja käyttäen tuntee päällisen valmistuksessa tarvittavat laitteet ja materiaalit ja tietää miten päällisen valmistus vaikuttaa valmiiseen jalkineeseen.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

	Jalkinekorjaus	Jalkineiden teollinen valmistus	Jalkineiden käsityömainen valmistus
4. Lestitys tai päällisen muokkaus	<p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> osaa päällisen lestityksen perusteet ja jalkineen muokkaukset tuntee tarvittavat laitteet ja materiaalit ja tietää materiaalien ominaisuudet muokkauksen kannalta tietää eri muokkaus- tapojen vaikutuksen valmiiseen jalkineeseen. 	<p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> osaa yleisimmät teollisessa valmistuksessa käytetyt lestitystyöt tuntee lestityksessä käytettävät laitteet ja materiaalit ja tietää niiden ominaisuudet lestityksen kannalta tietää miten lestitys vaikuttaa valmiin jalkineen ominaisuuksiin. 	<p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> osaa yleisimmät käsityömaisessä valmistuksessa käytetyt lestitystyöt tuntee lestityksessä käytettävät työkalut ja materiaalit ja tietää niiden ominaisuudet lestityksen kannalta tietää miten lestitys vaikuttaa valmiin jalkineen ominaisuuksiin.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

	Jalkinekorjaus	Jalkineiden teollinen valmistus	Jalkineiden käsityömainen valmistus
Pohjaus- ja korkotyöt	<p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> osaa yleisimmät jalkineen korjauksessa käytettävät pohjaus- ja korkotyöt tuntee tarvittavat laitteet ja materiaalit ja tietää niiden ominaisuudet pohjaustyössä tietää pohjaus- ja korkotyön vaikutuksen valmiiseen jalkineeseen. 	<p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> osaa yleisimmät teollisessa valmistuksessa käytettävät pohjaus- ja korkotyöt tuntee tarvittavat laitteet ja materiaalit ja tietää niiden ominaisuudet pohjaustyössä tietää pohjaus- ja korkotyön vaikutuksen valmiiseen jalkineeseen. 	<p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> osaa yleisimmät käsityömaisessä valmistuksessa käytettävät pohjaus- ja korkotyöt tuntee tarvittavat laitteet ja materiaalit ja tietää niiden ominaisuudet pohjaustyössä tietää pohjaus- ja korkotyön vaikutuksen valmiiseen jalkineeseen.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

	Jalkinekorjaus	Jalkineiden teollinen valmistus	Jalkineiden käsityömainen valmistus
Viimeistely	<p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> osaa yleisimmät jalkineen korjauksessa käytettävät viimeistelytyöt tuntee tarvittavat laitteet ja materiaalit ja tietää niiden ominaisuudet tietää viimeistelytyön vaikutuksen valmiiseen jalkineeseen. 	<p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> osaa yleisimmät teollisessa jalkineenvalmistuksessa käytettävät viimeistelytyöt tuntee tarvittavat laitteet ja materiaalit ja tietää niiden ominaisuudet tietää viimeistelytyön vaikutuksen valmiiseen jalkineeseen. 	<p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> osaa yleisimmät käsityömaisessä jalkineenvalmistuksessa käytettävät viimeistelytyöt tuntee tarvittavat laitteet ja materiaalit ja niiden ominaisuudet tietää viimeistelytyön vaikutuksen valmiiseen jalkineeseen.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

	Jalkinekorjaus	Jalkineiden teollinen valmistus	Jalkineiden käsityömainen valmistus
Komponenttien valmistus	<p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> osaa oman alueensa komponenttivalmistuksen eri työvaiheet tuntee oman alueensa valmistuksessa käytettävät laitteet ja materiaalit ja tietää komponenttien merkityksen valmiille jalkineelle. 	<p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> osaa oman alueensa komponenttivalmistuksen eri työvaiheet tuntee oman alueensa valmistuksessa käytettävät laitteet ja materiaalit ja tietää komponenttien merkityksen valmiille jalkineelle. 	<p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> osaa oman alueensa komponenttivalmistuksen eri työvaiheet tuntee oman alueensa valmistuksessa käytettävät laitteet ja materiaalit ja tietää komponenttien merkityksen valmiille jalkineelle.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

	Jalkinekorjaus	Jalkineiden teollinen valmistus	Jalkineiden käsityömainen valmistus
Kunnossapito	<p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> osaa oman alueensa kunnossapidon eri työvaiheet tuntee oman alueensa kunnossapidossa käytettävät laitteet ja materiaalit ja tietää kunnossapidon merkityksen valmiille jalkineelle. 	<p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> osaa oman alueensa kunnossapidon eri työvaiheet tuntee oman alueensa kunnossapidossa käytettävät laitteet ja materiaalit ja tietää kunnossapidon merkityksen valmiille jalkineelle. 	<p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> osaa oman alueensa kunnossapidon eri työvaiheet tuntee oman alueensa kunnossapidossa käytettävät laitteet ja materiaalit ja tietää kunnossapidon merkityksen valmiille jalkineelle.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

	Jalkinekorjaus	Jalkineiden teollinen valmistus	Jalkineiden käsityömainen valmistus
Apuvälineiden valmistus	<p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> osaa yleisimmät jalkineille tehtävät ortopediset toimenpiteet sekä osaa neuvoa asiakasta sopivimman toimenpiteen valinnassa tuntee laitteet ja materiaalit ja niiden ominaisuudet sekä apuvälineitä koskevat lait ja asetukset tietää apuvälineiden merkityksen asiakkaan kannalta. 	<p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> osaa yleisimmät jalkineille tehtävät ortopediset toimenpiteet sekä osaa neuvoa asiakasta sopivimman toimenpiteen valinnassa tuntee laitteet ja materiaalit ja niiden ominaisuudet sekä apuvälineitä koskevat lait ja asetukset tietää apuvälineiden merkityksen asiakkaan kannalta. 	<p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> osaa yleisimmät jalkineille tehtävät ortopediset toimenpiteet sekä osaa neuvoa asiakasta sopivimman toimenpiteen valinnassa tuntee laitteet ja materiaalit ja niiden ominaisuudet sekä apuvälineitä koskevat lait ja asetukset tietää apuvälineiden merkityksen asiakkaan kannalta.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Jalkinekorjaus	Jalkineiden teollinen valmistus	Jalkineiden käsityömainen valmistus
<p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa määritellä korjaamon resurssit • pystyy suoriutumaan suunnittelutyöstä yleisesti käytössä olevilla menetelmillä hyvällä menestyksellä ja siten, että työn taso on laadultaan hyvää • pystyy vaikuttamaan seikkoihin, jotka ovat tärkeitä koko jalkinekorjaamon asiakaspalveluprosessin onnistumiselle • pystyy esittämään perusteltuja kehitysehdotuksia yrityksensä muutoksesta vastaamaan asiakaskuntansa tarpeita. 	<p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa teollisuudessa yleisesti käytettävät perustuotannosuunnittelu- ja seurantamenetelmät • pystyy suoriutumaan suunnittelutyöstä yleisesti käytössä olevilla menetelmillä hyvällä menestyksellä ja siten, että työn taso on laadultaan hyvää • pystyy vaikuttamaan seikkoihin, jotka ovat tärkeitä koko valmistusprosessin onnistumiselle • pystyy tarvittaessa esittämään perusteltuja kehitysehdotuksia koko valmistusprosessin kannalta tärkeitä seikoista. 	<p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa määritellä jalkineen valmistuksen resurssit • pystyy suoriutumaan suunnittelutyöstä yleisesti käytössä olevilla menetelmillä hyvällä menestyksellä ja siten, että työn taso on laadultaan hyvää • pystyy vaikuttamaan seikkoihin, jotka ovat tärkeitä koko valmistusprosessin onnistumiselle • pystyy tarvittaessa esittämään perusteltuja kehitysehdotuksia koko valmistusprosessin kannalta tärkeitä seikoista.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

	Jalkinekorjaus	Jalkineiden teollinen valmistus	Jalkineiden käsityömainen valmistus
Materiaali-toiminnot	<p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • hallitsee korjaamossa tarvittavat materiaalitoiminnot • tuntee käytettävät materiaalit ja niiden tilaus-, kuljetus- ja käsittelytavat • tietää materiaali-toimintojen merkityksen koko prosessin kannalta. 	<p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • hallitsee kenkätehtaan materiaalitoiminnot • tuntee käytettävät materiaalit ja niiden tilaus-, kuljetus- ja käsittelytavat • tietää materiaali-toimintojen merkityksen koko prosessin kannalta. 	<p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • hallitsee käsityöpajan materiaalitoiminnot • tuntee käytettävät materiaalit ja niiden tilaus-, kuljetus- ja käsittelytavat • tietää materiaali-toimintojen merkityksen koko prosessin kannalta.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

	Jalkinekorjaus	Jalkineiden teollinen valmistus	Jalkineiden käsityömainen valmistus
Asiakas-palvelu	<p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • hallitsee asiakaspalvelun yleiset periaatteet ja osaa soveltaa niitä omassa työympäristössään • hallitsee jalkinekorjaamon asiakaspalvelussa tarvittavat välineet ja tietää asiakaspalvelun merkityksen koko prosessin kannalta. 	<p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • hallitsee asiakaspalvelun yleiset periaatteet ja osaa soveltaa niitä omassa teollisessa työympäristössään • tuntee oman alan asiakaspalvelussa tarvittavat välineet ja tietää asiakaspalvelun merkityksen koko prosessin kannalta. 	<p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • hallitsee asiakaspalvelun yleiset periaatteet ja osaa soveltaa niitä omassa työympäristössään • tuntee oman alan asiakaspalvelussa tarvittavat välineet ja tietää asiakaspalvelun merkityksen koko prosessin kannalta.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

	Jalkinekorjaus	Jalkineiden teollinen valmistus	Jalkineiden käsityömainen valmistus
Yrittäjyys	<p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> osaa korjaamoliikkeen hoitamiseen liittyvät taloudelliset ja lainsäädännölliset rutiinit tuntee käytettävissä olevia toimintatapoja ja tietää yrittäjyyden merkityksen koko prosessin kannalta. 	<p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> osaa teollisuusyrityksen hoitamiseen liittyvät taloudelliset ja lainsäädännölliset rutiinit tuntee käytettävissä olevia toimintatapoja ja tietää yrittäjyyden merkityksen koko prosessin kannalta. 	<p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> osaa yrityksen hoitamiseen liittyvät taloudelliset ja lainsäädännölliset rutiinit tuntee käytettävissä olevia toimintatapoja ja tietää yrittäjyyden merkityksen koko prosessin kannalta.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

	Jalkinekorjaus	Jalkineiden teollinen valmistus	Jalkineiden käsityömainen valmistus
Erikoistyöt	<p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> osaa korjaamoliikkeen erikoistöitä tuntee käytettävissä olevia toimintatapoja ja tietää erikoistöiden vaatimukset ja säännökset. 	<p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> osaa erikoistöitä ja tuntee niihin liittyviä käytettävissä olevia toimintatapoja tietää erikoistöiden vaatimukset ja säännökset. 	<p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> osaa erikoistöitä ja tuntee niihin liittyviä käytettävissä olevia toimintatapoja tietää erikoistöiden vaatimukset ja säännökset.

Tutkinnon osien edellyttämä ammattitaito osoitetaan todellisissa työympäristöissä. Näytöissä tutkinnon osan suorittaja osoittaa, että hän täyttää kunkin tutkinnon osan ammattitaitovaatimukset.

Näytöt suunnitellaan siten, että tutkinnon osassa vaadittu ammattitaito tulee mahdollisimman laaja-alaisesti ja konkreettisesti esille. Näytöt muodostuvat ammatin kannalta keskeisistä työtehtävistä ja näyttöä voidaan täydentää mm. kirjallisin tuotoksin, haastatteluin ja keskusteluin. Riittävän laaja-alaisen perusosaamisen taso pyritään selvittämään ennen näyttöä, ja siitä saatu aineisto tukee lopullista arviointia.